

СЕКЦІЯ 4. АДАПТАЦІЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

INTERNATIONAL STUDENTS ADAPTATION

УДК 378.14

Надія Дзендзюра, Ольга Верней

Львівський навчально-науковий інститут Державного вищого навчального закладу
«Університет банківської справи», Україна

АДАПТАЦІЯ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ (ІЗ ДОСВІДУ РОБОТИ)

Nadya Dzendziura, Olha Vernei

Lviv Institute of the State Higher Educational Institution «Banking University», Ukraine

ADAPTATION OF FOREIGN STUDENTS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF UKRAINE (BASED ON WORKING EXPERIENCE)

Одним із важливих напрямків міжнародного співробітництва для закладів вищої освіти є підготовка іноземних студентів. Вона не лише сприяє зміцненню авторитету закладу вищої освіти, а й є додатковим джерелом фінансування. Про це свідчить офіційна статистика: так, за даними Міністерства освіти і науки України на сьогодні в нашій країні навчається 66310 іноземних студентів зі 147 країн світу. Бюджет отримав надходження близько 150 млн. доларів, окрім того близько 300 млн. доларів становили додаткові витрати студентів на харчування та проживання. Кількість закладів вищої освіти в Україні, де навчаються іноземні студенти, зростає щороку: 2015-2016 н.р. – 185, 2016-2017 н.р. – 228, 2017-2018 н.р. – 239 [1]. Потрібно зазначити, що кількісні показники чисельності іноземних студентів у закладах вищої освіти враховують при визначенні рейтингів закладу, а також свідчать про престижність і популярність конкретного закладу вищої освіти.

Питання адаптації іноземних студентів є важливими для будь-якого закладу вищої освіти, його структурних підрозділів (факультетів і кафедр), оскільки саме студенти є основним джерелом інформації про Університет у своїй країні. Найважливішим критерієм, який впливає на вибір закладу вищої освіти іноземними студентами, є якість освітніх послуг. Однак процес навчання – це синергія викладача і студента. Ця взаємодія залежить також і від ефективної адаптації іноземних студентів до нових умов.

Питання адаптації студентів до навчання у закладах вищої освіти розглядають у дослідженнях багато вчених, зокрема Г. Александров, К. Немець, П. Вірченко, Н. Бордовська, М. Вітковська, Л. Ключко, П. Просецький, І. Сімаєва, І. Ширяєв та інші. Кафедри нашого Університету накопичили значний власний досвід з адаптації студентів-іноземців, який розглянемо у нашій статті.

Виділяємо декілька основних проблем, пов'язаних із адаптацією студентів-іноземців:

Мовні проблеми: занурення в україномовне суспільне середовище та в багатомовне середовище студентської групи (у групах навчаються студенти з різних країн, які не завжди добре розуміють англійську мову один одного або у них узагалі немає спільної мови спілкування). Тому об'єднуваною мовою має бути українська, що не лише допоможе адаптуватися іноземному студентові, а й формуватиме повагу до країни та сприятиме підняттю престижу української мови на міжнародній арені.

Культурні проблеми: адаптування до українських звичаїв та традицій у побутовому спілкуванні у гуртожитку, повсякденному спілкуванні з українцями в магазинах, супермаркетах, лікарнях, закладах громадського харчування, розважальних закладах, на вулиці, в транспорті тощо; адаптування до української кухні; толерантне ставлення представників різних віросповідань та різних культур один до одного. Тут важливою, на нашу думку, є роль куратора як посередника між студентом і новим оточенням. Куратор, маючи налагоджені контакти зі студентами, може попередити чи усунути будь-які конфлікти. Окрім того, культурній адаптації студентів-іноземців сприяють різноманітні культурно-виховні заходи, зокрема «День першокурсника», «Містер та Місіс Університету», «Андріївські вечорниці», «Різдвяні вертепи», «Конкурс національної пісні», «Великодні майстер-класи», та різноманітні фестивалі, як от «Діалог культур», «Фестиваль національної кухні», а також спортивні змагання (футбольні, баскетбольні, волейбольні) тощо. Ще одним способом адаптації є проведення оглядових екскурсій, відвідування виставок, концертів, театрів, музеїв, майстер-класів, відкритих лекцій.

Організаційні проблеми: виконання умов договору, дотримання правил внутрішнього розпорядку закладу вищої освіти, правил проживання у гуртожитку, дотримання розкладу занять. Як показує практика, вирішення цих проблем можливе лише за наявності чітко прописаних фінансових санкцій за певні порушення. Жодні інші способи та засоби впливу не є ефективними.

Окрім того, це ще реєстраційно-візові та міграційні процедури, нострифікація та визнання документів про отримання освіти за кордоном, заповнення різноманітних документів, форм, анкет без урахування рівня володіння іноземними студентами українською мовою, тому вирішенням цих питань займаються працівники відповідних відділів закладів вищої освіти. Однак, тут виникають проблеми із дотриманням часових рамок оформлення таких документів студентами-іноземцями. Іноземні студенти розуміють

необхідність цінувати свій час, проте в реальності для них немає проблеми «запізнення», вони по філософськи сприймають час, дотримання обіцянок для більшості з них не властиво.

Проблеми з акліматизацією: як правило, потрібно достатньо багато часу для адаптування до кліматичних умов, до іншого часового поясу для іноземців. Лише через декілька місяців вони не відчують постійної втоми, менше хворіють на ГРВІ.

Проблеми особистої безпеки: толерантне ставлення один до одного при організації побуту, дозвілля, навчання. На нашу думку, тут важливою є роль куратора і адміністрації закладу. Проте і заклад вищої освіти має жорстко реагувати на будь-які спроби вирішення проблем силовими методами. На нашу думку, на старті навчання необхідно читати правові дисципліни для усвідомлення іноземними студентами поняття «закон» і «відповідальність за порушення закону».

Проблеми, пов'язані з навчанням: студент має мати відповідну мовну підготовку, розуміння структури навчального процесу в Університеті, виконувати вимоги викладача, розуміти наслідки неналежного вивчення дисципліни. Для успішної адаптації до навчання потрібна співпраця студент – викладач – кафедра – деканат – адміністрація.

Отже, адаптація студентів-іноземців до нового навчального, соціального, кліматичного та культурного середовища є непростим і довготривалим процесом і вимагає уваги закладу вищої освіти та постійного пошуку способів налагодження контакту між іноземними студентами і Університетом.

Список використаної літератури

1. Актуальні статистично-аналітичні показники надання освітніх послуг іноземцям [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://studyinukraine.gov.ua>

УДК 378.147:378.18

Наталія Матвєєва, Андрій Савєльєв

Одеський національний політехнічний університет, Україна

СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНА АДАПТАЦІЙНА ПРОГРАМА ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН С ВРАХУВАННЯМ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА ЕТАПІ ДОВУЗІВСЬКОЇ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ

Natalia Matveeva, Andrei Savieliev

Odessa National Polytechnic University, Odessa, Ukraine